

СРПСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ, УМЕТНОСТ
Зборник радова са XIII међународног научног скупа
одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу
(26–27. X 2018)

Књига II

БЕБЕ

Уредници
Проф. др Драган Бошковић
Проф. др Часлав Николић

Крагујевац, 2019.

Марија В. ЛОЈАНИЦА¹

*Универзитет у Крагујевцу
Филолошко-уметнички факултет
Одсек за филологију
Катедра за англистику*

ПОПУЛАРНА СЕМИОТИКА: БЕБЕ У АМЕРИЧКОЈ КРАТКОЈ ПРОЗИ²

У методолошком смислу, рад је заснован на деконструкционистичкој анализи семиолошког плана три кратке приче америчких аутора: „Дезиреина беба” Кејт Шопен, „Брда као бели слонов” Ернеста Хемингвеја и „Мале ствари” Рејмонда Карвера. Овакав приступ отвара следећа питања: какав је семиолошки статус бебе у поменутиим текстовима, на који начин се манифестује полисемија знака „беба” у америчкој краткој прози, те да ли је основано тврдити да је беба вечита пукотина западног литерарног дискурса.

Кључне речи: америчка кратка проза, деконструкција, знак, беба, Шопен, Хемингвеј, Карвер

Како написати научни рад о бебама а не бити инфантилан? С друге стране, зашто је непожељно, академски неприхватљиво, чак и непристојно бити инфантилан? А опет, да ли је уопште могуће писати о бебама када смо одрођени од сопственог искуства инфантилности, а једина позиција са које то стање можемо сагледати јесте нужно супериорна и воајерска? Побројана питања су у битном смислу одредила ритам настајања овога рада још од његових најранијих, тек скицираних верзија, а како је текст растао, постајало је све јасније да он одговоре на њих неће ни дати. Текст је тако попримао облик онога што је одувек и требало да буде, јер даље од своје текстуалне природе није ни могао да оде; он је тек покушај академски коректне анализе феномена, књижевне фигуре, разигравање успостављених апстракција и концепција, испитивање туђих текстова, и тако у недоглед... Неосетно, негде успут, бебе су се изгубиле.

* * *

Будући да је овај рад у извесном смислу прегледног карактера, и будући да настоји да аналитички преиспита знак „беба” у контексту традиције америчке кратке прозе, његов хронолошко-композициони принцип прати дијахронијски развојни лук америчке приповетке. У том смислу, детектујући одјеке знака централног за овај текст у различитим поетикама (реалистичкој, модернистичкој, постмодернистичкој и поетици новог америчког минимализма), покушали смо да истражимо његов полисемични статус, али и да испитамо основаност следеће хипотезе: „беба” је празно место америчког литерарног дискурса, иманентно нестабилна семиотичка структура, али, консеквентно, и дубоко субверзивни знак који, кроз

1 myalojanica@gmail.com

2 Рад је део истраживања на пројекту 178018: *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир* Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

немогућност успешне интеграције у дискурзивне праксе репрезентације и произвођења значења, сведочи о могућности постојања живота ван културе.

Реч-две о књижевном корпусу који ћемо подвргнути анализи: за почетак, с проблемом селекције литерарног материјала нисмо се сусрели једноставно зато што нам је америчка литерарна традиција понудила минималну могућност избора. Наиме, основна карактеристика бебе као литерарног знака (у даљем тексту: „беба“) јесте одсуство – присутан је тек у неколицини приповедака које констатишу овај иначе, поетички, тематски и стилски изузетно разноврсан литерарни дискурс. Поред изабраних текстова („Дезиреина беба“ Кејт Шопен, „Брда као бели слоновии” Ернеста Хемингвеја и „Мале ствари” Рејмонда Карвера) идентификовали смо још три који су задовољавали критеријуме да буду разматрани у оваквом раду: „Црвенокоса беба” Ленгстона Хјуза, „Мачка на киши” Ернеста Хемингвеја и „Бејбиситерка” Роберта Кувера. Хјузова прича није узета у разматрање услед преклапања с комплекснијим литерарним текстовима: идеолошког преклапања с причом Кејт Шопен и поетичког с Хемингвејевом причом. Приповетка „Мачка на киши” искључена је из анализе будући да је идентификовање „бебе” у њој могуће тек као резултат произвољног читавања: неки критичари су у жениној жељи да склони мачку с кише, односно да је удоми, видели њену жељу за трудноћом, бебом (в. Thomières 2013). Иако је Хемингвејев прозни стил пословично вишесмислен, што свакако отвара могућност најразноврснијих интерпретација, основаност оваквог тумачења је ипак мање вероватна уколико се у обзир узме тоталитет семантичког и симболичког плана приповетке. У краткој причи Роберта Кувера, „Бејбиситерка”, знак „беба” третиран је као и сви остали знаци: овај типично постмодернистички текст испитује импотентност свеколиког симболичког општења, те самим тим није могуће формулисати дистинктивне карактеристике које би „бебу” одвојиле од осталих јединица језичко-семиотичког система.

* * *

На први поглед, најједноставнија прича у структурном, тематском и идеолошком смислу овако дефинисаног корпуса, „Дезиреина беба” Кејт Шопен, репрезентативна је за реалистичко-натуралистичку школу деветнаестовековне америчке прозе. Ову ауторку савремена критика сматра претечом модернистичког феминистичког писма (в. Нилсен 1990: 27–29), те је, евидентно, положај жене у конзервативном, патријархалном окружењу америчког Југа једна од централних тема приче. Међутим, семантички полисемична структура „малог драгуља” Кејт Шопен, што је фраза којом ову антологијску причу често описују историчари америчке деветнаестовековне литературе (Пил 1990: 223), отвара читаву мрежу питања која се тичу односа моћи у комплексном систему бинарних опозиција: мушко–женско, бело–црно и господар–роб. Текст се, дакле, превасходно бави политиком идентитета, односно испитује родни, расни и класни идентитет као иманентно нестабилне и флуидне категорије. Фабула овог кратког прозног текста релативно је једноставна, изграђена на жанровски хибридном обрасцу. Шопенова је написала типичну реалистичку приповетку, међутим, не само да ју је семиотизовала елементима јужњачке готике већ је у њу уткала и поетичко-наративне елементе бајке.

Дезире, протагониста приче, креолска је лепотица, усвојена ћерка господина и госпође Валмонд, коју је „само Провиђење оставило на прагу” породичног дома

овог пара који је већ изгубио сваку наду да ће имати сопствени пород. Када је Дезире стасала, у њу се заљубљује Арман Обињи, настављач имућне робовласничке лозе. Млади пар ускоро добија дете, али оно што Дезире није у стању да види читава три месеца, а сви остали примећују, јесте тамнопути тен новорођенчета. Обињи не сумња у верност своје жене, али сумња у њен расни идентитет – будући нахоче, „чистота” њене крви је под знаком питања. Пошто ју је муж одбацио, Дезире узима бебу и заувек нестаје у мочвари. Завршетак приче доноси обрт: док је на ломачи спаљивао трагове кратког брачног живота, Обињи открива писмо своје мајке, у којем она захваљује Богу зато што ће њен син одрасти, а неће морати да сазна да „припада раси која је проклета жигом ропства” (Шопен 2006: 245).

Деконструкционистичко разигравање литерарног текста отпочећемо анализом наслова. Приповетка је први пут објављена 1883. године под насловом „Отац Дезиреине бебе” (Солорс 1997: 66), да би ју је годину дана касније Шопенова преименовала и под новим насловом укључила у своју прву збирку прича. Изворни наслов, заснован на амбигвитету, читаоца упозорава да централна мистерија јесте: ко је отац Дезиреине бебе, што даље имплицира читање из два могућа кључа: да ли је Дезире прељубница, и: ко је заправо Арман Обињи. Не можемо знати шта стоји иза одлуке Кејт Шопен да измени наслов приче, а иако је описана ауторска интервенција наизглед минимална, промена наслова у радикалном смислу увећава полисемични потенцијал литерарног текста. Наиме, првобитни наслов лимитира читање стављањем неподељеног фокуса на Армана Обињија, и нужно нас задржава у домену анализе односа моћи у расно поларизованом патријархалном друштву. Знаци „Дезире” и „беба” би, последично, изгубили на значају – семантички потенцијал приче био би сведен на питања политике расног идентитета и имена-оца као пресудног идентитетског конституента.

Отворимо, дакле, проблем знака „Дезире”... Дезире је у основном смислу производ политике означавања. Конституисање њеног идентитета отпочиње чином именовања. Опште место лакановске психоаналитичке теорије, рекли бисмо... Међутим, у њеном случају овај чин има посебну тежину пошто јој је ово име наденуто тек када је имала две године. До тог тренутка она је у радикално маргиналној симболичкој позицији: без порекла, без социјалне, расне или класне ознаке. Име као знак под којим се она интегрише у стабилни симболички поредак уписују у њу усвојитељи, али потом и Обињи – када ју је запросио, господин Валмонд га подсећа да је она била безимена, на шта он одговара: какве то везе има када јој ја могу „дати најстарије и најпоносније име Луизијане?” (Шопен 2006: 241). „Жеља”, дакле, као Дезиреин означитељ, у потпуности је одређује: чин именовања, то јест чин инклузије у симболички поредак, (пред)одредио је њено деловање (или пасивност), њене речи (или ћутање), и у крајњој инстанци, њену судбину. Будући „жеља”, чије „присуство замењује одсуство идентитета” (Де Ман 1979: 198), она је флукутирајућа, искључиво симболичка структура, која не ремети дискурзивно устројене системе расе, класе и рода. Она је скуп метонимијски уланчаних суплемената – замена за нерођено дете, замена за идеалну супругу, мајку... Она је, дакле, жеља за жељом другог, усмерена ка екстерном признавању и препознавању. У том смислу, „Дезире” јесте производ хегелијанске дијалектике господар-роб: идентитет конституисан на месту другог. Самосвест, односно сопствена свест о себи, јесте увек посредована доживљавањем другог, било другог као засебног ентитета, било као конститутивног елемента сопства. Потврду за сопствену расну припадност, Дезире може да добије тек када свој тен упореди с тенем робиње Ла Бланш, као што истину о расном идентитету своје

бебе схвата тек када је упореди са Ла Бланшиним сином. Једноставније речено: *друџи* и доживљај *друџога* јесу у самој сржи *Ја* (Хегел 2005: 91).

Јасно је, дакле, зашто критика Дезире препознаје као место семиотичке субверзије: она ремети стабилност система заснованог на јасно профилисаним и успостављеним међусобно умреженим бинарним опозицијама: мушко–женско, бело–црно, господар–роб. Међутим, она то не чини тако што *производи* пукотине у систему означавања већ зато што *ошкрива* већ постојеће пукотине (Пил 1990: 228). Непознатог порекла, дискутабилне расне припадности, тобожња мулаткиња која је зачала законито дете са тобоже белим робовласником, и то „дечака, који ће носити његово име”... Доима се да је у знак „Дезире” уписана и конотација елементарне немогућности разумевања и дефинитивног фундаирања категорије идентитета. Међутим, наведена интерпретација не узима у обзир да криза означавања наступа тек рођењем детета. До тог момента, Дезире је јасно профилисана и у симболичком и у политичком смислу. Она је послушна ћерка, пасивна супруга, благонаклона бела господарица...

„Беба” је, ипак, тотална херменеутаема овог текста. А херменеутаема, учи нас Барт, јесте наративни елемент којим се артикулише пут од загонетке до решења. Ова лексија се у литерарном делу може манифестовати на неки од следећих начина: као тематизација (назначавање онога што ће бити објект загонетке); формулација (загонетка); обећање или захтевање одговора; замка (погрешан траг, смерано заобилажење истине); врдање (мешавина истине и замке); ометање (признавање нерешивости загонетке); одложени одговор; разрешење или одгонетање (према Барт 1974: 209–10). Јасно је да је „беба” све наведено: знак тихог, безобличног одсуства, латентне а свепрожимајуће идентитетске енигме. „Беба” је Реално овог текста, које по својој природи узмиче симболичком представљању. То је „остатак” који је немогуће математизовати; а:

„кретање игре, омогућено недостатком и одсуством средишта и порекла, јесте кретање *суллеменијарности*. Не може се одредити средиште ни исцрпети тотализација зато што се знак, који замењује средиште, који га *надомешта* и у његовом одсуству заузима његово место, као знак придодаје, увек се изнова надовезује на *суллемениј*.” (Дерида 1990: 148–9)

„Беба” је и демановска нечитљива текстуална структура – максимално отворена за плурална читања али и учитавања, место отпора текста које узмиче тотализујућим дискурзивним, интерпретативним праксама. Ни црна, ни бела, ни господар, ни роб, син, да, али син који не носи име-оца... „Беба”, дакле, сведочи о свему само не о себи. Беба као жртва и као (неми) сведок!

Иако, можда, тек експонент жанровске или поетичке конвенције, наративни обрт којим Кејт Шопен заокружује своју приповетку, у контексту овакве, семиотичко-деконструкционистичке интерпретације, додатно радикализује драму симболичког означавања. Лакановском терминологијом речено: писмо увек стиже ономе коме је намењено зато што то писмо, односно означитељ, симболички идентитет субјекта, детерминише причу о субјекту, његовом односу или неодносу с другим, с тим да сам субјект није власник нити писма нити сопствене судбине (в. Лакан 2006: 6–48). „Дезиреина беба” није и никада не може бити прича ни о Дезире ни о њеној беби. Ово је прича о неспоразуму, „украденим” или затуреним писмима, слому комуникацијских пракси, перманентној игри узмицања исправног и дефинитивног тумачења знакова. Ово је и прича о немогућности истинске самоспознаје. Дезиреина „беба”, као белина у којој се укрштају сва побројана симболичка копља, дакле, и није беба.

* * *

Основна премиса нашег рада јесте да је „беба”, као дискурзивна функција, у експлицитном смислу одсутна из корпуса америчке кратке прозе. Међутим, интересантно је приметити да је ипак могуће детектовати њене одјекне, или можда прецизније пројављивања, у свим фазама развојног лука литерарне традиције којој припада. Па тако, модернистичка реализација семеме „беба” оличена је у минималистичком разигравању овог знака у причи Ернеста Хемингвеја „Брда као бели слонов”. Како бисмо у пуној мери могли да разумемо позицију „бебе” унутар овог поетског проседа, нужно је обазрети се на следећи Хемингвејев аутопоетички коментар:

„Ако прозни писац зна довољно о ономе о чему пише, он сме изоставити ствари које су њему познате а које ће читалац, уколико писац пише довољно искрено, осетити подједнако јако као и сам писац. Достојанство кретања леденог брега произилази из чињенице да је само једна његова осмина изнад воде.” (Хемингвеј 1932: 192)

За Хемингвеја, родоначелника америчког минимализма, стабилност, кохерентност и експресивност наратива не генерише се, дакле, на хоризонту реципијентовог активног разумевања недвосмислено презентованих литерарних значењских кодова. Значење књижевног текста јесте, мање или више тенденциозно, скривено, оно је тек имплицитно, увек дисперзивно, отворено и вишесмислено – њега је једино могуће интуирати. И то само донекле... Па тако, „Брда као бели слонов” јесте текст радикално маркиран знаком питања: њега отвара пукотина наслова, а затвара белина неизвесног разрешења латентног и невербализованог а свепрожимајућег конфликта оличеног у неразјашњеном осмеху протагонисткиње. Једноставније: шта значи наслов, ко/шта су бели слонов, зашто/чему се девојка осмехнула на крају? И: шта се на крају уопште десило? Да ли се ишта десило³? Најсажетије речено, ово је прича о мушкарцу и жени који чекајући воз разговарају. Ово је прича о неслушању и неразумевању. Ово је прича о политици мушко-женских односа, али и о односу доминације и субординације. Ово је и прича о абортусу који није именован и за који не знамо да ли ће се догодити. Хемингвеј абортус помиње само једном у причи користећи израз: “awfully simple operation”. Израз је семантички двосмислен утолико што га можемо протумачити на два начина. Абортус о којем Хемингвеј ћути јесте „ужасно једноставна операција” – што је колоквијално, али и пренесено значење. Дословно интерпретиран израз, међутим, можемо разумети и овако: то је „операција ужасна у својој једноставности”. Јасно је, дакле, да је пред читаоцем замрзнути тренутак кулминације драме која се одиграва у својеврсној моралној и емотивној пустари, а чије ће разрешење у битном смислу одредити даљи живот протагониста, њиховог односа, али и бебе, која је у овом тексту маркирана не наводницима, већ деридијанским прецртавањем. Иако Хемингвеј бебу не помиње, она јесте присутна као траг, као знак одсутног у присутном, тотална текстурална белина у коју су уписани сви побројани идеолошки слојеви. Њу читалац може интуирати

3 Не постоји консензус у вези с наративним разрешењем ове Хемингвејеве приче. Мишљења стручне, али и широке читалачке јавности, драматично се разилазе по питању могућег расплета представљеног конфликта: да ли је она абортирала, да ли ју је он напустио, можда она њега, да ли је она уопште била трудна, и тако даље (Авицур 2018: 48)... Поменута дебата изнедрила је бројне, теоријске, критичке или квантитативне студије рецепције приче, с тим да је свака нова интерпретација текста дебатно само продубљивала, удаљавајући нас од најскривенијих слојева Хемингвејевог леденог брега.

већ у пукотини наслова. Наиме, идиоматски израз „бели слоновии” реферише на древну праксу сијамских краљева да поданицима који су, из било ког разлога, били у њиховој немилости поклањају ове свете албино животиње. Одбити поклон било је неприхватљиво. Будући свети, ови слоновии нису смели да раде, а будући слоновии, своје власнике су водили у готово сигурну економску пропаст. Бели слон, дакле, јесте: скупи, драгоцени, па и свети поклон који је терет, невоља пре него благослов, троп који прекрива обриси трупног женског тела и/или (абортираног) фетуса... Прича се, дакле, може читати као разигравање бинарне опозиције: живот-смрт, а основу за овакво тумачење допуњује и симболички код оличен у опозицији знакова *плодна долина реке Ебро и јалова, сушом испошћена земља уз њу*. Па тако, ако су дискурзивне праксе сведене на игру нестабилних текстуалних трагова, ако је диферанција у недоглед одложена жеља за досезањем онога што ми сами нисмо, а што опозицију присуства и одсуства чини могућом (Дерида 1997: 143), онда је „беба”, или *беба*, функција коју радикално други игра унутар структуре диферанције, знак који је увек већ уплетен у игру разлике и одгоде. Још једном: беба која није беба...

* * *

Када је овај рад био још само ембрион, једино је приповетка „Мале ствари” требало да буде у његовом фокусу. Међутим, немогуће је писати о Карверовој поетици а не узети у обзир да она у битном смислу израста из Хемингвејеве. Самим тим, отворила се потреба за позиционирањем овог минималистичког, елиптичног текста унутар ширег контекста традиције америчке кратке приче, што је отворило проблем претпостављене еволуције знака централног за овај рад. Једноставније речено, суочили смо се са следећим питањем: да ли је и колико статус и семантички потенцијал „бебе” условљен особеностима различитих поетика или стилских проседеа, и: уколико је знак остао семантички стабилан у својој нестабилности и отворености, шта то говори о идеолошкој позицији дискурса унутар којег он егзистира.

Библиографска историја ове приче говори много о комплексности семантичког слоја самог текста. Наиме, оригинални, рукописни наслов „Моје” (“Mine”) јесте истовремено и последњи под којим је прича, постхумно, објављена (у збирци Каверових текстова *Почетници*). Пре првобитне публикације, међутим, на сугестију уредника збирке *О чему говоримо када говоримо о љубави* Гордона Лиша, наслов приче је промењен у „Популарна механика” (по истоименом „уради сам” часопису), али је сам Карвер наслов променио и трећи пут када је овај текст укључио у збирку *Одакле зовем* издату 1988. године под насловом „Мале ствари” (према: Мекманус 2014). У мале ствари, шта год оне биле, јер Карвер ову синтагму не употребљава у самој причи, нити је на било који начин експлицира, нужно је, дакле, уписана механизација, аутоматизација, репетиција, бриколажа, рутина, и, да не заборавимо: посесивност. Пре свега, популарност механике.

Ако је неслагање пара у причи „Брда као бели слоновии” у вези с абортусом било искључиво вербално, сукоб мушкараца и жене који Карвер приказује јесте бруталан и у елементарном физичком смислу. Он се спрема да оде, а пошто је „нагурао” своје ствари у кофер, последња „ствар” коју жели да понесе са собом је „беба”. Свако од бивших партнера жели „бебу” за себе и сукоб се убрзо претвара у физички окршај. Мушкарац и жена вуку „бебу” за удове, свако на своју страну, она вршти, а драматичност, или чак гротескност, па и бесмисленост

ситуације појачана је чињеницом да се све одвија изнад шпорета. Шта се на крају догодило, као и у Хемингвејевој причи, не знамо – последња реченица текста је: „И тако је спор окончан” (Карвер 2013: 132). Сви елементи свих слојева овог текста – лексичког, синтаксичког, семантичког, идеолошког – присутни су искључиво зарад успостављања или појачавања ефекта свепрожимајуће бруталности. Док се напољу снег претвара у бљузгавицу а мрак полако пада, ентеријер и сâм тоне у полумрак. Простор у којем се одиграва радња приче аутистичан је и клаустрофобичан, одсечен од спољашњег света. Не постоји каузалитет између заласка сунца и унутрашњег нестајања светлости, унутрашња тама је посве аутономна: „Али и унутра је падао мрак” (Карвер 2013: 131). Овај, назовимо га, домицил ни у једном смислу нема одлике дома: сведен је на пуку функцију наративног оквира, својеврсни текстуални кавез или ринг. Глаголи у овом тексту, у већини случајева кинетички, застрашујуће су прецизни („кренуо је”, „устукнула је”, „пружио је руке”, „сатерао уза зид”, „стезао бебу”, „зграбила бебу”). Директни говор Карвер доследно, рекли бисмо репетативно, уводи глаголом „рећи” (с изузетком једног „повикала је” и „вриснула је”): он је рекао, она је рекла, он је рекао, и тако унедоглед... У вербалној псеудоразмени не постоји могућност „одговарања”: овај глагол је употребљен само једном, и то у одричној глаголској конструкцији. Одговора, дакле, нема и не може да буде, јер нема ни питања – комуникација није укинута; никада је није ни било.

Елиптичност Карверовог језика у овој причи није тек пука манифестација минималистичког поетичког обрасца већ је у функцији произвођења ефекта свеопште механизованости на коју алудира један од наслова овог текста. Текстуалне, психолошке, емотивне, идеолошке, па и онтолошке механизације... А механика је популарна, као и односи, конфликти, „разрешења”... У кући-рингу, покрети мушкарца и жене, које Карвер описује са стравичном прецизношћу, механички су као што је и свођење родитељства на обављање друштвене функције. У том смислу, произвођење и поседовање „бебе” није ништа друго до механички чин психолошке, друштвене па и правне поп-аутовалидације. Ни по логици солмонског суда протагонисти не могу бити родитељи – по среди је тек стерилна, псеудоонтолошка трансакција коју лаконски, карверовски можемо назвати „моје!”. Сходно томе, и конститусање сопства, које је, подсетимо се, увек на месту другог, одвија се у домену перверзне економије поседничког односа. Бруталност, али и бесмисленост читаве ситуације додатно појачава чињеница да је „мала ствар” око које је отимају нешто што се не може поседовати, што припада оном већем. „Бебу”, лакановско Реално, немогуће је задржати, симболички прекрети присвојном заменицом. Не може се присвојити оно што нас надилази, јер потреба да се запоседне и контролише живот јесте на потпуно другој онтолошкој равни у односу на категорије контроле и поседовања. Остаје механичка и популарна самоидентификација на рачун, у историји америчке приче, непостојећег. Непостојеће бебе као знака непостојања било каквог субјекта. Од непостојања као хуманог трагизма до популарног трагизма непостојања.

* * *

Закључак овог рада ће нас вратити на његов почетак – наслов текста је остао неразјашњен. „Популарна семиотика” свакако јесте алузија на наслов Карверове приче. Међутим, пука игра речи није мотивација која се крије иза одлуке да управо овако рад насловимо. Као што су све поменуте „бебе” постале жртве

механизације односа, родитељских, интраперсоналних, расних, класних, родних, на исти начин су постале и жртве семиотике. У овом раду беба је доследно „беба”, понегде и **беба**. Новорођено људско биће рад је академски коректно третирао као знак, јефтину робу на пијаци симболичке размене – свако је може присвојити и доделити јој било коју функцију у систему репрезентације. Испоставило се да је „беба” тотална белина анализираних текстова, екстремно полисемична и радикално нестабилна семиотичка јединица, без обзира на поетички образац који ју је присвајао и у своје идеолошке структуре уклапао. Поражавајуће је, међутим, то што смо, наводно, пишући о бебама, заједно са Шопеновом, Хемингвејем, Карвером, Хегелом, Лаканом, Бартом, Деридом и осталима, заправо писали о немогућности да разумемо једни друге али и сами себе. Поражавајуће је и то што смо пишући о „бебама” писали о насиљу и самоубиству и нестајању, и то као непостојању. Описана онтолошко-семиотичка ситуација може се у том смислу разумети и као доказ систематско спроведене ексклузије беба од стране Западног литерарног, али и филозофског дискурса, који је од постструктуралистичког обрата на овамо почео да слави маргину, дао глас свима – женама, робовима, роботима – али бебама не. На тај начин овај рад као да се неосетно претворио у још једно у низу сведочанстава која иду у прилог тврдњи да је Запад био и да ће увек бити култура одраслих, култура старца. С друге стране, могућа је још једна интерпретација. Можда је управо беба, без наводника дакле, као оно неисказиво текста, као ентитет о којем литература и култура не могу да проговоре, као дубоко субверзивни знак који се не може успешно интегрисати у дискурзивне праксе репрезентације и произвођења значења, заправо залог живота који, ипак, има потенцијал да се одупре манипулативности културних пракси. Да, залог живота који никада нисмо нити ћемо заживети.

Литература

- Avicur 2018: D. Avicour, “Why Does Jig Smile? Readings of Hills Like White Elephants”, in: *Connotations: A Journal for Critical Debate*, vol. 27, 48–77, Tübingen: International Society for the Promotion of Scientific Literature Discussion.
- Bart 2002: R. Barthes, *S/Z*, translated by Richard Miller, Oxford: Blackwell Publishing Ltd.
- De Man 1979: P. de Man, *Allegories of Reading: Figural Language in Rousseau, Nietzsche, Rilke, and Proust*, New Haven: Yale University Press.
- Derida 1990: Ž. Derida, *Bela mitologija*, izbor i prevod Miodrag Radović, Novi Sad: Bratstvo-jedinstvo.
- Derida 1997: J. Derrida, *On Grammatology*, tr. Gayatri Chakravortiy Spivak, Baltimore, London: The Johns Hopkins University Press.
- Hegel 2005: G.F. Hegel, *Fenomenologija duha*, preveo Nikola M. Popović, Beograd: Dereta.
- Hemingvej 1932: E. Hemingway, *Death in the Afternoon*, New York: Scribner.
- Hemingvej 1972: E. Hemingway, *Men without Women*, Harmondsworth: Penguin Books.
- Karver 1989: R. Carver, *What We Talk about When We Talk about Love*, New York: Random House.
- Karver 2013: R. Karver, *Odakle zovem*, preveo Flavio Rigonat, Beograd: Lom.
- Lakan 2006: J. Lacan, *Ecrits: The First Complete Edition in English*, tr. Bruce Fink, New York, London: W.W. Norton & Company.

- MekManus 2014: D. MekManus, "Popular Mechanics by Raymond Carver", in: *The Sitting Bee*, January 2014 edition, preuzeto sa: <http://sittingbee.com/popular-mechanics-raymond-carver/>, 10. 10. 2018.
- Nilsen 1990: H. N. Nilsen, "American Women's Literature in the Twentieth Century: A Survey of Some Feminist Trends", in: *American Studies in Scandinavia*, Vol. 22, 27–29; Trondheim: University of Trondheim.
- Peel 1990: E. Peel, "Semiotic Subversion in 'Désirée's Baby'", in: *American Literature*, Vol. 62, No. 2, 223–237, Durham, NC: Duke University Press.
- Sollors 1997: W. Sollors, *Neither Black Nor White Yet Both: Thematic Explorations of Interracial Literature*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Šopen 2006: K. Chopin, *The Complete Works of Kate Chopin*, ed. Per Seyersted, Baton Rouge, LA: Louisiana State University Press.
- Tomjer 2013: D. Thomières, "Being and Time in Ernest Hemingway's 'Cat in the Rain'", in: *Journal of the Short Story in English*, 60, spring 2013, preuzeto sa: <http://journals.openedition.org/jsse/1343>, 20.10.2018.

POPULAR SEMIOTICS: BABIES IN SHORT AMERICAN FICTION

Summary

Methodologically speaking, the paper applies the deconstructive semiological analysis to three stories written by American authors: "Desiree's Baby" by Kate Chopin, "Hills Like White Elephants" by Ernest Hemingway, and "Little Things" by Raymond Carver. Such an approach opened the following questions: the semiological status of babies in the mentioned texts, possible manifestations of the sign's polysemy within the context of short American fiction, and, consequently, the validity of the claim that babies are the perpetual blind spot of the Western literary discourse.

Keywords: American short fiction, deconstruction, sign, baby, Chopin, Hemingway, Carver

Marija V. Lojanica